

TERRITORIO E URBANISMO: O CASO BARREIROS

Belén Rodríguez

Así se titularon as charlas que ADEGA e o Colexio de Arquitectos de Lugo organizaron o pasado mes de outubro na cidade das murallas para incitar o debate sobre a problemática urbanística de Barreiros. As charlas dividíronse en dúas sesións. A primeira estivo centrada no "Urbanismo e Arquitectura", na que participaron o ex Director Xeral de Urbanismo, Ramón Lueje; o presidente do Colexio de Arquitectos en Lugo (COAG), Raúl Veiga, e o voceiro de ADEGA, Daniel López Vispo. A segunda mesa, titulada "Urbanismo e Dereito", acolleu as análises xurídicas de Fernando de Abel Vilela e Alba Nogueira, ambos os dous profesores de Dereito na Universidade de Compostela, e de Xosé Luis Sanmiguel, secretario do COAG en Lugo.

URBANISMO E ARQUITECTURA

Esta ocasión foi a primeira vez que o ex Director Xeral de Urbanismo, Ramón Lueje, se pronunciou publicamente sobre o caso Barreiros, sobre o que sentenciou que "constitúe un caso paradigmático de municipios que se enfrontaron ao *boom* urbanístico con planeamentos obsoletos e que, pese a ser avisados, non se adaptaron a ningunha das leis vixentes".

Fronte ás acusacións do PP e do alcalde popular, Lueje desminte que houbera intención de persecución política na suspensión da planificación urbanística obsoleta de Barreiros e no recurso das licenzas outorgadas pola vía xudicial. "Intentábase frear unha irracionalidade urbanística que, previamente, se quixo arranxar a través de varios intentos de achegamento ao concello nos que se lle requiriu a revisión de licenzas outorgadas; pero o alcalde fixo caso omiso. Non houbo máis remedio que

"O territorio e a lingua son a identidade dos pobos, se acabamos con eles non nos queda nada", Ramón Lueje.

acudir aos tribunais". E engade: "Propuxémoslle ao concello que fixese un planeamento adaptado á Lei do Solo cunha subvención do 100%. Despois de seis anos aínda non oín nada dese planeamento".

O ex titular de Urbanismo subliñou que o seu Departamento tamén actuou en aras de repoñer a legalidade en concellos socialistas, como o de Foz, no que interpuxo un recurso contencioso contra o acordo plenario no que aprobaba a concesión de licenzas para 1.700 vivendas. Respondeu así ás críticas de arbitrariedade do actual goberno e tamén ás

De esquerda á dereita: Daniel López Vispo (ADEGA), Ramón Lueje (ex Director Xeral de Urbanismo), Raúl Veiga (COAG) e Froilán Pallín (ADEGA).

De esquerda á dereita: Xosé Luis Sanmiguel (COAG), Froilán Pallín (ADEGA), Alba Nogueira (USC) e Fernando de Abel Vilela (USC).

do sector da construción. Lueje afirmou que "de non denunciar aquelas obras, a día de hoxe teríamos pantasma de infraestruturas en toda a costa de Barreiros, sen servizos, sen as plusvalías urbanísticas que pertencen á colectividade e sen un planeamento municipal que dese seguridade xurídica para enfrontar o problema". Así mesmo, cua-

lificou o Plano Sectorial de Barreiros como un "parche que se vai pagar con fondos públicos e que non cumpre cos requisitos legais".

Pola súa parte, o voceiro de ADEGA, Daniel López Vispo, exemplificou a corruptela local nunha das licenzas outorgadas polo concello de Barreiros hai escasamente dous anos. Trátase dunha

promoción construída na zona de San Bartolo pola que ADEGA denunciou ante a Fiscalía ao rexedor de Barreiros e á arquitecta municipal, ao presentar varias irregularidades, non só na construción dos edificios (sotos por debaixo de rasante, vivendas en baixos cubertas, falta de vías e zonas de equipamento); senón tamén no outorgamento da licenza por silencio administrativo (sen ter transcorrido o prazo legal), sen os servizos mínimos obrigados en solo urbano consolidado, e pese ao informe desfavorábel da secretaria do Concello. Ademais a promoción levantouse en zona xa afectada pola suspensión das Normas Subsidiarias do Concello, sobre terreos parcialmente de titularidade pública e sobre espazo de dominio público hidráulico sen autorización de Augas de Galiza.

Como esta licenza ilegal, dixo Vispo, hai moitas outras outorgadas no concello de Barreiros, polo que existen motivos suficientes para impugnalas ante os tribunais: "a retirada dos recursos xudiciais por parte da actual Xunta contra o concello de Barreiros é un erro que roza a prevaricación, así como a aprobación dun Plano Sectorial que intenta legalizar estas construcións indiscretamente. Para que se queren mellorar as infraestruturas do concello se os informes da arquitecta municipal dicían que tiñan todos os servizos?".

Raúl Veiga, presidente do Colexio de Arquitectos de Lugo afirmou que foi este órgano o que alertou á Consellaría do

"Todas as actuacións promovidas pola Xunta para legalizar a situación de Barreiros constitúen unha fraude de lei", Fernando de Abel Vilela.

bipartito da inxente cantidade de licenzas para as que se estaba solicitando visado no Concello de Barreiros durante o ano 2006: "Daquela había 3.200 veciños censados no municipio, porén pretendíanse visar máis de 6.000 vivendas en dous anos". Tamén a concesionaria eléctrica da zona informou a Urbanismo da súa incapacidade para garantir o subministro de enerxía para tantas vivendas.

URBANISMO E DEREITO

Na segunda sesión das xornadas, Fernando de Abel Vilela e Alba Nogueira, ambos os dous profesores de Dereito

Administrativo na Universidade compoñerán un equipo que se cualificará como fraude de lei as actuacións exercidas pola Administración autonómica para legalizar a situación urbanística de Barreiros. Segundo Alba Nogueira, a Xunta está a utilizar os instrumentos legais existentes para "trampear" os obxectivos de sostibilidade ambiental que promulgan as normativas dos últimos anos sobre a intervención no territorio. "Unha das ferramentas deturpadas é o decreto de supramunicipalidade, usado neste caso para avala-

"De 67 municipios de Lugo, só 12 teñen o planeamento urbanístico adaptado á lei vixente", Xosé Luis Sanmiguel.

unhas actuacións da Xunta moi afastadas do aparente obxectivo do decreto: facilitar a ordenación territorial e ambiental de determinadas actividades."

Paralelamente, o Plano Sectorial aprobado polo Consello da Xunta para legalizar as obras de Barreiros debería pasar pola Avaliación Ambiental Estratégica, un requirimento comunitario que, segundo Alba Nogueira, a Xunta pretende vulnerar a través da modificación da Lei de acompañamento dos orzamentos. "Isto é vulnerar o dereito comunitario, por tanto é ilegal", dixo.

A eliminación do requirimento ambiental da normativa urbanística e a aplicación do decreto de supramunicipalidade no caso Barreiros é unha falta de respecto á toda normativa e ás aparencias democráticas, insistiu a profesora, pero tamén ao Parlamento Galego que é quen elabora as leis. A isto súmase o convenio a tres bandas (Xunta, Deputación de Lugo e Concello) no que se afirma, "con total descaro que se unha norma con rango de lei ou decreto estorba, modificarase para validar a situación do concello de Barreiros".

Fernando de Abel Vilela chamou a atención sobre o acordo das tres administracións mencionadas plasmado no devandito convenio polo que se destinan 14 millóns € de fondos públicos para a dotación dos servizos mínimos esixíbeis por lei, que deberan ter sido instalados previamente a cargo promotores das obras. Tamén dubida de que estea axeitadamente probada a incidencia supramunicipal do Plano Sectorial, por atender só a catro parroquias do concello e xustificarse na creación de postos de traballo: "Seguindo este paradigma, todos os empresarios galegos poderían amañar o seu problema pedíndolle á Xunta un plan de supramunicipalidade".

Segundo o letrado, a única solución legal que se prevé en Dereito para arranxar situacións de ilegalidade urbanística como a de Barreiros é a que dispón o procedemento de reposición de ilegalidade urbanística, que pode determinar a demolición das edificacións. No obstante, cre que calquera solución a estas alturas é mala para o concello: "non

"A eliminación dos requirimentos ambientais no caso Barreiros é unha falta de respecto pola democracia e polo Parlamento Galego", Alba Nogueira.

existe seguridade xurídica, nin tampouco garantías de compra e venda das vivendas, nin tan sequera de que as administracións conveniadas poidan investir eses fondos públicos". O dato ofreceuno o Secretario do COAG en Lugo, Xosé Luis Sanmiguel: "O concello de Barreiros conveniouno destinar 7 millóns €, máis do dobre do seu orzamento para o vindeiro ano". Desde a súa perspectiva, a seguridade xurídica xerada crea tamén unha inseguridade técnica inasumíbel e criticou a variabilidade continua das normas do solo na última década.

EQUIPAMENTO DE EDUCACIÓN AMBIENTAL
ALBERGUE TURÍSTICO RURAL
ACTIVIDADES PARA A EDUCACIÓN AMBIENTAL E A SOSTIBILIDADE

BREANCA – DOROÑA
15615 VILARMAIOR (Pontedeume) A CORUÑA
info@alvarela.com
www.alvarela.com
Tfnos.: 648 925 134
981 784 563

